

Eusebio Erkiaga (1912-1993)

Maiatzaren azken egunean joan zitzaigun Eusebio Erkiaga euskaltzaina eta idazlea. Familiartekoez hala eskatuta, Begoñako basilikan, Euskaltzaindiko partaideak, senitartekoak eta agintari batzuk tartean zirela, egin zitzaion azken agurra ekainaren 1ean.

Lekeition jaio zen Eusebio Erkiaga 1912. urtean. Hemezortzi urte zituela hasi zen euskaraz idazten eta geroztik mota guztietako jeneroak jorratu dituela esan behar.

Bere lan ugaria bi eratan eman zuen argitara: aldizkarien bidez eta liburuen bidez. Aldizkariari gagozkiolarik, antzina antzinatik hartu zuen parte. 1930. urtean "Bizkaitarra" aldizkariaren hastapenean eta "Euzkadi" egunkarian ikus ditzakegu bere artikulak. Horietatik aparte, bere bizitzan zehar "Yakintza", "Ekin", "Euzkerea", "Eguna", "Egan", "Zeruko Argia", "Anaitasuna", "Idatz & Mintz" eta "Zer" aldizkarietan eman dira argitara bere lanak.

Baina gehienbat, kazetari baino ezagunagoa dugu Erkiaga nobelagilea, poeta eta antzerkigilea. Nobela arloan, ezaguna da bere nobela "Arranegi", Zautzen 1958. urtean argitara emana. "Batetik bestera", "Jaioko dira", "Txurio txoria" eta "Irribarrea galtzen danean".

Poesia asko eta asko landu du Eusebio Erkiagak bere bizian zehar. Denak adieraztea luze eta astun baita horra bere poesia zenbait: "Atzipe", 1934. urtean, "Nekazariarena", 1950. ean, "Azkueren heriotzean", 1951. ean, "Axular handiari", 1956. ean.

Antzerkia izan da Erkiagak luze eta zabal landu duen beste jeneroa. Horra lan batzuek: "Sinesgorra", 1951, "Kanpaien atsekabez", 1960.

Hainbat euskaltzaleren lanaren azterketari ekin zion eta itzulpenen munduan ere murgildu zen.

Bizkaiko euskalkia ondo menderatzen zuen, baina gipuzperaz eta lapurteraz ere idatzi zuen Eusebio Erkiagak.

1963.etik Nazario Oleagaren lekua bete zuen Euskaltzaindian biz-

kaieraren lekuko, 1966.ean diruzain izendatu zuten eta bere sarrera hitzaldia 1973.ean egin zuen bere jaioterrian, Lekeition, "Eusebio María Azkue, gizon eta olerkari" gaiarekin. Hala esan zigun: "Gizona ta olerkia ez dagoela zertan banandu bata bestearengandik: olerkaria, besteentzat bitarteko dala, agertzaille, sarri askotan iragarle; ez gauzen asmatzaille, erakusle baiño... poesia ez dala kanpoko musika soila, barrutikoa dala: arimaren dinamika ta eragiña, izpirituaren dardara ta indarra, ibillian kemena, goratasuna ta goragurea...; mundukoa izan bear daua olerkariak, bere aldikoa, bere lurrekoa ta arokoa, inguruan jazotzen danaren barri jakin bear daua".

Zintzoa, eskuzabala, galanta, protagonismoari uko egiten zion gizona zela Eusebio Erkiaga idazlea esango digute haren ezagutzai-leek. Hori dela eta, omenaldi asko et asko jaso zuen bere bizian zehar, iragan urtean bere jaioterrian Bizkaiko Diputazioak "Bizkaiko herri osoaren izenean" eskaini ziona lekuko.

G.E.